

DEO OPTIMO MAXIMO UNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ,
ET SANCTO LUCE ORTHODOXORUM MEDICORUM PATRONO.

1633

QUÆSTIO MEDICA,
QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS MANE DISCUTIENDA
IN SCHOLIS MEDICORUM, DIE JOVIS XVI. JANUARIi MDCCXXI.

M. LUDOVICO-SIMONE EMMERËZ, DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

An à mente sanitas ?

DARI in homine præter corpus substantiam quandam ex origine divinam Dei munere & voluntate immortalem, naturâ suâ rationis participem, & ad cogitandum quodlibet, sive percipiendo, sive sentiendo idoneam, nemo inficias ibit; imò eandem existere nullus evidentius probaverit, quàm qui verè fuerit Medicus. Isthæc substantia dicitur anima; non attrahit, non concoquit, non retinet, non expellit; diversâ salia, variam principiorum mixturam, pugnam & pacem non producit; ipsa non mover, non oscillat; merè mechanicæ omnes illæ facultates, in his quibuslibet posita est organorum virtus, quæ functionibus peragendis impar, nisi ipsam modò sinat anima, modò excitet, & sæpè sapius moderetur.

FALLAX & erronea parentum nostrorum historia naturalis, in quâ animæ facultatum numerum adaugendo, & hujus virtutem nimis extollendo, hanc penitus elevarunt. Turpius errare recentiorum nonnulli, qui scalpello, microscopiis, in chemicis operationes analogismo abutentes, tot & tantas fluidis & solidis arrogarunt dotes, ut vix aliquid ad functiones naturales à mente conferri existimaverint. Suis à semetipso fungitur officiis corpus humanum; dat bene vel malè fungi anima. Functionum physicarum paginam adimplent ciborum conversio & applicatio, & quæ sequuntur secretionis plurimæ, inter quas eminet insensibilis transpiratio. Ab his omnibus pender sanitas, quæ non tantum postulat, ut fiant illæ functiones, sed etiam exigit, ut constanter, cum oblectamento, atque facilitate peragantur.

ATQUI ab animâ proficiuntur illæ conditiones, quæ requiruntur ut salubriter & commodè fiant functiones. Duplex est in homine æquilibrium, unum corporis, fluidarum scilicet & solidarum partium, alterum corporis & animæ. Sux sunt corpori, suæ & menti functiones: sed inter se reciprocantur, ita ut majores corporis motus impendant cogitationes, intensæ nimis animæ cogitationes motus corporis vel sistant, vel nimium proritent. Quomodò substantia extensione suâ indivisibilis, in substantiam extensione suâ divisibilem agat, difficile intelligitur; utramque tamen in semetipsâ vicissim agere constat, nec falsò stabilitur corporis & animæ commercium; nexus est mirabilis nec comprehensibilis, quem voluit Deus, ut mens & corpus sociarentur, seseque mutuo juvarent in operando. Major est animæ quàm corporis potentia. Ubi corpus mente superius dignoscitur, plectitur anima ob quoddam vel in perceptione, vel in sensu intimo, aut sensationibus delictum. Non nunquam delirare amat mens, ut sapientius vim corporis morientem dirigat.

PERFECTE agit animus functionibusque verè præest, ubi nescit irâ furere, nescit terreferi phantasmatis, voluptatum illecebris deliniri, nec quibuslibet pathematibus trahi. Indè, qui nescit seipsum, suis affectibus imperat, diutius & salubrius vivit. Animi passionis diurnæ, negotia gravia, curæ molestæ, studia post partum & vehementes contentiones chylosim inturbant, concoctioni filtrationique nocent, puri ab impuro secretionis impediunt, nec insensibilis transpirationi parci potens animus. Quanta sit animæ moruum vis in perspiratione turbandâ, apertè demonstrat sanctorius in aphorismis, ubi exercitia vel quietem tum corporis, tum animi examini subjicit, quidque utraque possint ad sensiles & insensiles evacuationes, pronuntiat sine ullâ erroris aut mendacii suspitione.

SANITAS ergò, quæ sola vitæ humanæ felicitas est, non minùs à mente quàm à corpore dependet: hinc nil mirum quod à supremo numine singulariter amari judicetur devotum hominum genus, in quibus omnes rectè fiunt functiones, non tam ab Eucrasia partium, legitimæque conformatione, quàm à sapienti animæ in corpus regimine. Beati, quibus data est mens excelsa, libidinis nescia, corpore semper superior. Vita monastica animi præstantis tutela & propugnaculum: eam profitentibus amor est merè divinus, ambitio cælum est, ipsis sunt divitiæ perennes, charitas nempe, religio, animi imperium, à quo fluunt mentis tranquillitas, dulcis spes, securæ gaudia, atque functionum integritas.

Ergo à mente sanitas.

Domini Doctores disputaturi.

M. Joannes - Franciscus Leault.

M. Jean. Bapt. François Allot de Mussy, Roi Henriette Brissot.

M. Jacobus - Antonius Millet.
M. Michael Panger.

M. Joannes - Matthæus le Ber.
M. Nicolaus le Tellier.

M. Joannes Bondin, antiquus Facultatis Decanus, Regi à Sanctorio
Consultus, & Serenissimorum Delphini & Delphine, dum viverent,
Medicus Primarius, & Medicus Regis perpetuus Ordinarius.
M. Guido Erasmus Emmercz.
M. Franciscus Afforty, antiquus Facultatis Decanus.

Proponebat Parisiis DAVID VASSE, Parisinus, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1721. à sextâ ad meridiem.